

**РИЗАЭДДИН ФӘХРЕДДИН ХЕЗМӘТЛӘРЕНДӘ
МАТУРЛЫК ТӨШЕНЧӘСЕНЕҢ БИРЕЛЕШЕ**

Мастер - класс

**МБГБУ “Шәрбән төп мәктәбе”нең I квалификацион
категорияле татар теле һәм әдәбияты укытучысы
Шакирова Рузалия Мәүлемҗан кызы**

Тема:

**Ризаэддин Фәхреддин
хезмәтләрендә матурлык
төшенчәсенең бирелеше**

Максат:

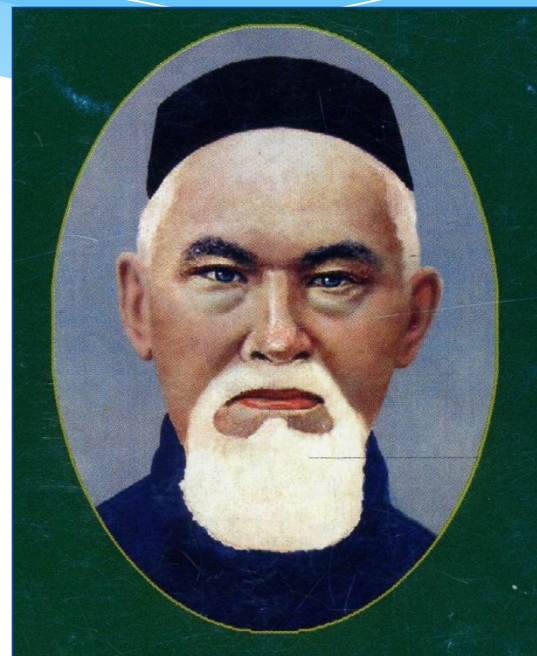
Проблеманы чишү өчен блоклы – модульле укыту технологиясен кулланып, тулы бер әсәрләр системасын күзаллау аша укучыларның матурлык төшенчәсенә төрле яклап бәя бирә алуларына ирешү;

Бурычлар

- -татар әдәби теленең әйтелеш нормаларын бозмыйча, проблеманы аңлап, үз фикерен белдерә алу;
- - укучыларны сәнгать әсәрләрендәге матурлык төшенчәсен табарга һәм танырга өйрәтү;
- - Ризаәддин Фәхреддин хезмәтләре аша күренешләргә , эш –гамәлләргә , кеше холкына дәрес бәя бирү ,бу проблеманың бүгенге көндә бик тә мөһим икәнлеген күрсәтү.

Әхлакый төшенчәләр

- Туган ил
- Балачак
- Өти –әни
- Батырлык
- Матурлык
- Дуслык
- Мәхәббәт
- Туганлык

Ничек итеп матурлыкны
танырга?

Нәрсә ул матурлык?

1. Матур,гүзәл, күңелгә рәхәтлек бирә торган күренеш,эш,тормыш,сәнгать әсәрләре

2. Табигать күренешләре;

3. Ягымлы ,үзенә җәлеп итә торган тышкы кыяфәт,кеше характерындагы , эшчәнлегендәге хуплана торган сыйфатлар.

Матурлыкны ничек тоябыз?

Соклану хисе

Кеше жаны һәрвакыт матурлыкка
сусап яши. Аңа яңадан - яңа
тәэсирләр, сокланулар кирәк, ә
соклану күңел юшкыннарын юа.

Сокланабыз:

- * Күренешкә
- * Тышкы кыяфәткә
- * Эшкә
- * Табигатькә
- * Яхшы холыкка

Рәсем сәнгатен тою билгеләре:

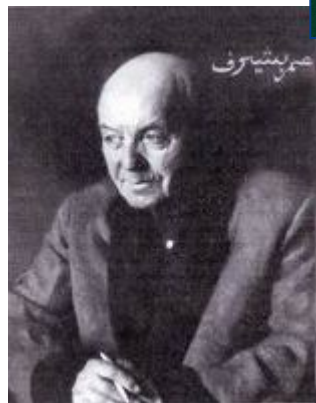
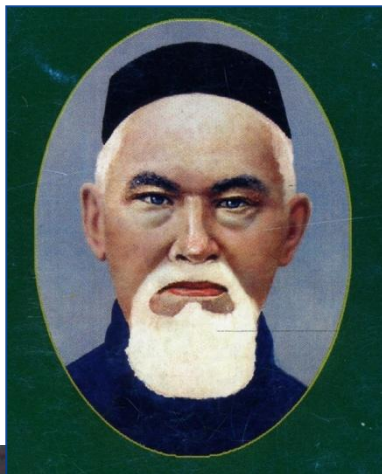
* Төс ----- Хис

* образлылык

Төсләрнең хисләргә тәэсире.

Әдәби әсәрләрдә **матурлыкның** **чагылышы**

Матурлык Жырчысы

Сихри матурлык тасвирланган әсәрләр

Пейзаж аша кеше күңелен тасвирлау

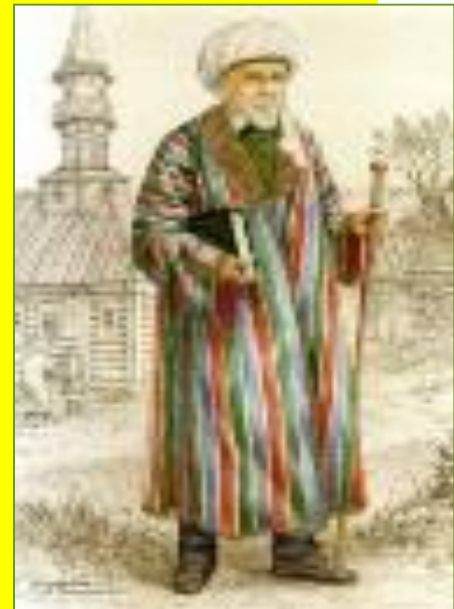

Ана белән бала арасындагы матурлык

* Матурлыкның күзгә бәреп
торганы түгел, күзеңне ачканы
кадерле.

* Ямьсезлегемне күрмә,
күңелемне күр.

Исеңдә тот:

*Әгәр дә матурлык
бөтен кешедә дә,
бөтен җирдә дә булса,
ул матурлык булудан
туктар иде. (Р.
Батулла)

Бәхетле буласың килсә, күңел күзеңә дә таян

Килешәсезме?

* “Уйлап карасаң , матурлыкның куркыныч ягы да бар бит. Матурлык алдында егетнең зирәге дә жебеп китә. Әгәр чибәрлекне өлөшә торган хәл булса, мин аны бик ышанычлы, матур булуның җаваплылыгын аңлай торган кешеләргә генә бирер идем. һәр матурның күңеле ак түгел бит.

(М.Юныс)

- **“Адәмнең күркәмлеге
үзенең акылындадыр,
фазыйләте вә дәрәжәсе исә
холкы булыр”.**

(Ризаэддин Фәхреддин. “Жәвәмигуль
кәлим”)

Әдәби әсәрләрдәге матурлық •

Сүзләр

(чагыштырулар, эпитетлар, җанландырулар,
сынландырулар, метафоралар...)

Пейзаж

Портрет

Характер

Күңел түреңә салып куй:

*“Сәнгать өчен матурлык урманда
түгел, кеше күңелендә.
Кешедәге матурлыктан көчлерәк
матурлык юк дөньяда “ . (Х.
Вахит)

**“Матурлыкны күрү өчен, күңел
күзеңә таян! Чын матурлык
тышкы һәм эчке халәтнең
бергәлегендә.”
(Риза Фәхреддин)**